

DECIZIE nr. 715 din 9 decembrie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 21 alin. (6) și [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

EMITENT

• **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 116 din 13 februarie 2015**

Data intrării în vigoare 13-02-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Toni Greblă	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Claudia-Margareta Krupenschi	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu-Daniel Arcer.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 raportate la cele ale art. 21 alin. (6) și [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Marian Bălășoiu în Dosarul nr. 29.273/3/2013 al Tribunalului București - Secția a IV-a civilă și care constituie obiectul Dosarului nr. 498D/2014 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent învederează asupra faptului că, în timpul ședinței publice de judecată, partea Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a transmis la dosarul cauzei punctul său de vedere, prin care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Indică, în acest sens, [Decizia nr. 269 din 7 mai 2014](#), prin care Curtea Constituțională a arătat că prevederile [art. 21 alin. \(6\) din Legea nr. 165/2013](#), potrivit cărora modalitatea de evaluare a imobilului ce face obiectul notificării se raportează la grila notarială valabilă la data intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), corespund recomandărilor Curții Europene a Drepturilor Omului în această materie, răspunzând totodată unor imperative de ordin general și fără a crea discriminări între destinatarii normei criticate. În plus, nu se poate reține nici încălcarea principiului neretroactivității, având în vedere cele statuate de aceeași instanță constituțională prin [Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996](#).

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 19 februarie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 29.273/3/2013, Tribunalul București - Secția a IV-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4, raportate la cele ale art. 21 alin. (6) și [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Marian Bălășoiu într-o cauză în care acesta a solicitat modificarea unei decizii a Comisei Naționale pentru Compensarea Imobilelor în sensul aplicării, la calculul numărului de puncte convenite cu titlu de despăgubiri, nu a prevederilor art. 21 alin. (6) și a [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#), ci a dispozițiilor art. 3 lit. d) și ale [art. 16 alin. \(6\) din titlul VII din Legea nr. 247/2005](#) privind reforma în domeniul proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, astfel cum a fost obligată părâta printr-o sentința civilă irevocabilă.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia consideră că dispozițiile art. 4 raportate la cele ale art. 21 alin. (6) și ale [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#) contravin normelor fundamentale ale art. 15 alin. (2), art. 16, art. 20, art. 21 alin. (3), art. 44 alin. (1) și (2) și ale art. 78, precum și celor ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție.

7. În acest sens, arată că în favoarea sa a fost pronunțată, anterior intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), o decizie definitivă și irevocabilă prin care Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor era obligată să-i acorde despăgubirile convenite prin aplicarea [art. 181 din Legea nr. 247/2005](#), și anume fie sub forma acțiunilor emise de Fondul "Proprietatea", fie o parte în acțiuni și o parte în numerar. De asemenea, evaluarea prealabilă emiterii titlului de despăgubire urma să se facă de către un evaluator autorizat, conform standardelor internaționale de evaluare, așa cum dispune [art. 3 lit. d\) și e\) din Legea nr. 247/2005](#). Deoarece autoritatea în cauză nu a executat imediat hotărârea judecătorească și a amânat îndeplinirea acestei obligații după intrarea în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), care prevede evaluarea imobilului imposibil de restituit în natură conform grilei notariale și compensarea sub formă de puncte, s-a creat un regim discriminatoriu față de persoanele care au beneficiat de prevederile [Legii nr. 247/2005](#)

la executarea aceluiași tip de hotărâre judecătorească, fiind astfel încălcat și dreptul la un proces echitabil, precum și dreptul de proprietate al titularului dreptului la despăgubiri.

8. Mai mult, se arată că prevederile criticate din [Legea nr. 165/2013](#), fiind aplicate retroactiv, împiedică finalizarea într-un termen rezonabil a procesului și fac imposibilă executarea hotărârii judecătorești definitive și irevocabile, care trebuie respectată în întregul său, adică atât sub aspectul dispozitivului, cât și al considerentelor sale, care fac largi referiri la aplicarea procedurii prevăzute de [Legea nr. 247/2005](#). Retroactivitatea [Legii nr. 165/2013](#) în cazul de față este, în opinia autorului excepției, evidentă, având în vedere că acest act normativ a intrat în vigoare după ce hotărârea judecătorească a devenit definitivă și irevocabilă și după nașterea raportului civil guvernat de [Legea nr. 247/2005](#), prin înregistrarea dosarului la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților. Aplicarea dispozițiilor art. 4 raportate la art. 21 alin. (6) și [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#) în faza de executare a litigiilor deja finalizate în mod irevocabil la data intrării acestei legi în vigoare încalcă principiul *tempus regit actum*, potrivit căruia actele și faptele juridice se supun legii în vigoare la data la care s-au născut, regulă ce derivă din principiul general al legalității. Așa fiind, autorul excepției apreciază că textele de lege criticate ar trebui să vizeze doar acțiunile introduse și admise după intrarea în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#).

9. Totodată, se arată că este contrară jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului folosirea legislației cu efect retroactiv, deoarece poate influența soluționarea unui litigiu în care statul este parte, inclusiv atunci când scopul noului act normativ este de a transforma litigiul într-unul imposibil de câștigat. Legile retroactive amenință preeminența dreptului și dreptul la un proces echitabil, iar intervenția inopinată a legiuitorului acolo unde statul este parte în proces afectează principiul egalității armelor și creează un obstacol împotriva exercitării efective a dreptului de acces la instanță, ce poate duce la însăși afectarea substanței dreptului enunțat. Aplicarea imediată a noii legi reprezintă, în lumina jurisprudenței Curții de la Strasbourg, și o încălcare a principiului securității juridice, consacrat de normele Tratatelor Uniunii Europene, întrucât nu este vorba numai de o simplă interpretare a unei prevederi legale într-un mod legal, ci este vorba și de un impediment procedural care împiedică examinarea pe fond a unei cereri, conducând astfel la încălcarea dreptului de acces la instanță (de exemplu, Hotărârea din 20 februarie 2003 pronunțată în Cauza Forrer-Niedenthal împotriva Germaniei, Hotărârea din 27 martie 2003 pronunțată în Cauza Satka și alții împotriva Greciei, Hotărârea din 27 mai 2003 pronunțată în Cauza Crișan împotriva României). Totodată, aceeași instanță europeană a statuat, prin Hotărârea din 10 iulie 2003, pronunțată în Cauza Kastelic împotriva Croației, că suspendarea prelungită a proceselor de un anumit tip printr-o lege până la adoptarea unei noi legi care să reglementeze materia respectivă ridică o problemă de acces la justiție.

10. În sfârșit, autorul excepției reclamă nerespectarea dreptului său de proprietate, sub aspectul încălcării bunului reprezentat de o creanță împotriva statului, calculată, potrivit [Legii nr. 165/2013](#), la o altă valoare (mai mică) decât cea care s-ar fi stabilit sub imperiul [Legii nr. 247/2005](#). În acest sens, Curtea de la Strasbourg a arătat că, în anumite circumstanțe, aplicarea retroactivă a legii noi, având ca efect privarea persoanei îndreptățite de o valoare patrimonială preexistentă, care face parte din "bunurile" sale, poate constitui o ingerință care conduce la ruperea justului echilibru, ce vizează interesul general și respectul dreptului de proprietate (Hotărârea din 11 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza Anheuser-Busch Inch. împotriva Portugaliei). Intervenția statului într-un litigiu în care el însuși este implicat ca pârât este mult mai evidentă atunci când emite o nouă lege care îl favorizează net, în detrimentul persoanei fizice. Defavorizarea autorului excepției rezultă din însuși faptul că a fost tergiversată soluționarea notificării până la apariția noii legi, într-un termen nerezonabil față de momentul când a fost recunoscută inclusiv încălcarea adusă dreptului său de proprietate.

11. Tribunalul București - Secția a IV-a civilă apreciază că textele de lege criticate nu sunt contrare normelor constituționale și convenționale invocate în motivarea excepției, având în vedere că [Legea nr. 165/2013](#) reglementează măsurile de finalizare a procesului de restituire, adoptate de Guvern cu intenția eficientizării mecanismului intern de restituire, în sensul celor constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea-pilot pronunțată în data de 12 octombrie 2010 în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României.

12. Potrivit prevederilor [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. Avocatul Poporului consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale. În ce privește pretinsa încălcare a principiului neretroactivității, este invocată [Decizia nr. 720 din 1 iunie 2010](#), prin care Curtea Constituțională a statuat că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul propriu de reglementare. Se arată că prevederile [art. 41 din Legea nr. 165/2013](#) nu se răsfrâng asupra evaluărilor deja realizate, ci se aplică tuturor dosarelor care conțin hotărâri judecătorești prin care autoritatea este obligată la emiterea titlului de despăgubire și care vor fi soluționate după intrarea în vigoare a acestui act normativ.

14. Avocatul Poporului admite că noile dispoziții pot conduce la acordarea despăgubirilor într-un quantum diferit față de cel stabilit în temeiul legii vechi, însă aceasta nu este de natură să încalce principiul egalității cetățenilor în fața

legii, deoarece se aplică tuturor celor aflați în ipoteza acestor norme, iar măsura este justificată și de contextul economico-financiar cu care se confruntă statul. De asemenea, se susține că nu este încălcat nici dreptul la un proces echitabil, deoarece persoanele implicate în litigiu se pot prevala, neîngrădit, de toate garanțiile pe care le presupune acest drept, inclusiv soluționarea cauzei într-un termen rezonabil. Cât privește dreptul de proprietate, se arată că modalitatea de plată a sumelor de bani reprezentând despăgubiri în dosarele aprobate de Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor anterior intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#) și a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești în tranșe anuale egale, în termen de 5 ani, nu suprimă acest drept, ale cărui conținut și limite sunt stabilite de legiuitor.

15. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului și dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl constituie prevederile art. 4 raportat la art. 21 alin. (6) și la [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, modificată și completată prin [Legea nr. 368/2013](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013.

18. În vederea stabilirii obiectului excepției de neconstituționalitate, Curtea Constituțională observă că litigiul în cadrul căruia a fost ridicată aceasta a fost generat de emiterea unei decizii de compensare a Comisei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, ulterior intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), ca urmare a executării unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pronunțate cu respectarea vechii legi în materia restituirii proprietăților, [Legea nr. 247/2005](#). Întrucât autoritatea menționată nu s-a raportat, la emiterea actului său, la această ultimă lege, destinatarul actului s-a adresat instanței judecătorești, evident, la o dată ulterioară intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#). Curtea constată că aspectele particulare ale cauzei se încadrează în ipoteza tezei întâi a [art. 4 din Legea nr. 165/2013](#), de vreme ce respectivul dosar se afla în faza administrativă de cerere nesoluționată de autoritatea competentă - Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, devenită Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, până la data intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#). Prin urmare, Curtea va avea în vedere prevederile [art. 4 teza întâi din Legea nr. 165/2013](#) ca bază de raportare la cele ale art. 21 alin. (6) și la art. 41 alin. (5) din aceeași lege, texte ce au următorul conținut:

- Art. 4 teza întâi: "Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile învestite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi (...).";

- Art. 21 alin. (6): "Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către Secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.";

- Art. 41 alin. (5): "(5) Obligațiile privind emiterea titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor executa potrivit art. 21."

19. În motivarea excepției de neconstituționalitate sunt invocate prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile, art. 16 - Egalitatea în drepturi, art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) privind dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, art. 44 alin. (1) și (2) referitoare la dreptul de proprietate privată și ale art. 78 - Intrarea în vigoare a legii. De asemenea, se susține încălcarea art. 6 - Dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și a art. 1 - Protecția proprietății din Primul Protocol adițional la Convenție.

20. Examinând criticile de neconstituționalitate formulate, textele legale criticate și circumstanțele specifice litigiului în care a fost invocată excepția, Curtea constată că autorul acesteia este beneficiarul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate anterior intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), prin care autoritatea publică pârâtă - Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor - a fost obligată să emită în favoarea sa decizia reprezentând titlul de despăgubire. Această obligație a fost executată ulterior intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), cu respectarea art. 41 alin. (5) coroborat cu art. 21 alin. (6) din aceasta, aspect contestat pe cale judecătorească de autorul excepției, care apreciază că executarea acestei obligații trebuie să respecte termenii și procedura prevăzute de [Legea nr. 247/2005](#) - legea anterioară în materia restituirii proprietăților -, sub imperiul căreia a fost pronunțată hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă.

21. Curtea constată că nu poate reține criticile de neconstituționalitate formulate prin raportare la prevederile art. 15 alin. (2), art. 16 și art. 44 alin. (1) și (2) din Legea fundamentală. În jurisprudența sa referitoare la unele dispoziții din [Legea nr. 165/2013](#), exemplificativ fiind [Decizia nr. 269 din 7 mai 2014](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea a observat că actul normativ examinat a fost adoptat de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Curtea a reținut, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere.

22. Prin aceeași decizie, Curtea a făcut referire și la Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza Preda și alții împotriva României (paragraful 127), prin care Curtea de la Strasbourg a reamintit că, în cazul privării de proprietate în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de pe piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului [Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunțată în Cauza James și alții împotriva Regatului Unit, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza Lithgow și alții împotriva Regatului Unit, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza Scordino împotriva Italiei (nr. 1), paragraful 95 și următoarele].

23. Totodată, Curtea a constatat că este aplicabil principiul tempus regit actum, fiind firesc ca modalitatea de calcul al despăgubirilor să se supună regulilor în vigoare la data acordării lor prin decizie a autorității abilitate. Sub acest aspect, în jurisprudența sa, de exemplu, [Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996, instanța constituțională a statuat că, dacă, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, acest fapt nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective.

24. În legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a observat, în jurisprudența sa, că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit cărora conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege (a se vedea, în acest sens, [Decizia nr. 202 din 18 aprilie 2013](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din data de 19 iunie 2013).

25. Așa fiind, cu privire la modalitatea de evaluare a imobilului prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), astfel cum prevede art. 21 alin. (6) din aceasta, Curtea a mai statuat că aceasta constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a [Legii nr. 165/2013](#). Tot potrivit acestei expuneri de motive, Curtea a reținut, prin [Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014*](#), nepublicată la data pronunțării prezentei decizii, că scopul legiuitorului a constat în introducerea, prin noul act normativ, a unui sistem unitar și previzibil de evaluare a imobilelor, astfel încât atât imobilele din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, cât și imobilele ce fac obiectul cererilor de restituire nesoluționate să fie evaluate prin raportare la același sistem, respectiv prin aplicarea grilei notariale de la momentul intrării în vigoare a noii legi. Curtea a admis, cu acel prilej, că, prin intermediul acestui nou sistem de calcul, este posibil ca valoarea despăgubirilor acordate, sub formă de puncte, să fie inferioară celei rezultate prin aplicarea legislației anterioare în materie - [Legea nr. 10/2001](#) privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 și [Legea nr. 247/2005](#) - referitoare la stabilirea valorii de piață a imobilului de la data notificării, prin aplicarea standardelor internaționale de evaluare. Însă, așa cum s-a arătat prin [Decizia nr. 269 din 7 mai 2014](#), legiuitorul dispune de o largă marjă de apreciere în determinarea celor mai potrivite modalități prin care sunt acordate despăgubirile cuvenite în urma abuzurilor din regimul comunist, având obligația ca măsurile adoptate să respecte principiul proporționalității, așadar, să fie adecvate, rezonabile și să asigure un just echilibru între interesul individual și cel general, al societății. Astfel, dacă printre exemplele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cuprinsul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, menite să conducă la eficientizarea mecanismului intern de restituire a proprietăților, se numără și plafonarea despăgubirilor (paragraful 235), statul român a optat, în cadrul marjei de apreciere de care dispune, să acorde integral despăgubiri, modificând însă doar sistemul de referință al evaluării. Or, dacă această modificare legislativă generează, în concret, o diminuare a valorii totale a despăgubirilor obținute de către persoanele îndreptățite, aceasta este o măsură proporțională cu scopul legitim urmărit (constând în menținerea echilibrului bugetar), putând avea, sub aspectul consecințelor produse, valențele unei plafonări. În final, Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra cuantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție.

*) [Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014](#) a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015.

26. Curtea constată că cele reținute prin deciziile la care s-a făcut mai sus referire își mențin valabilitatea, mutatis mutandis, și în prezenta cauză, urmând ca excepția de neconstituționalitate să fie respinsă ca neîntemeiată. Astfel, este firesc ca obligația emiterii titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#) să fie executată în condițiile noii legi, aceasta fiind tocmai expresia concretă a principiului tempus legit actum și a principiului aplicării imediate a legii noi. Situația autorului excepției, care are calitatea de beneficiar al unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, prin care se stabilește în sarcina autorității publice pârâte o obligație de a face, respectiv de a emite o decizie ce intră în competența sa legală, este net diferită de cea potrivit căreia prin aceeași sentință judecătorească a fost stabilită suma cuvenită cu titlu de despăgubiri, în urma evaluării efectuate în condițiile [Legii nr. 247/2005](#). Ultima ipoteză corespunde celei reglementate distinct de legiuitor, la [art. 41 alin. \(1\) teza a doua din Legea nr. 165/2013](#), legea nouă aplicându-se doar în ceea ce privește modalitatea de plată a sumelor de bani anterior stabilite. Prin urmare, dacă evaluarea asupra valorii imobilului nu a fost efectuată și nici stabilit cuantumul bănesc prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă la data intrării în vigoare a [Legii nr. 165/2013](#), este firesc, fără a fi, evident, discriminatoriu, ca aceste operațiuni să se raporteze la actul în vigoare la momentul în care au loc. Curtea a arătat în jurisprudența sa că respectarea principiului egalității în drepturi, stabilite prin prevederile art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică, în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare (a se vedea, în acest sens, [deciziile nr. 20 din 2 februarie 2000](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000, nr. 820 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 39 din 18 ianuarie 2007, și nr. 1.541 din 25 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30 din 13 ianuarie 2011).

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Marian Bălășoiu în Dosarul nr. 29.273/3 /2013 al Tribunalului București - Secția a IV-a civilă și constată că dispozițiile art. 4 teza întâi raportate la cele ale art. 21 alin. (6) și la [art. 41 alin. \(5\) din Legea nr. 165/2013](#) privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București - Secția a IV-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 7 decembrie 2014.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Claudia-Margareta Krupenschi
